

2009-03-10

Dnr: 2009/18 113

Yttrande över Remiss – Motion – Användning av öppna standarder och öppen källkod i Nynäshamns kommun

Sammanfattning

Barn- och utbildningsnämnden har beretts möjlighet att yttra sig över motionen ”Användning av öppna standarder och öppen källkod i Nynäshamns kommun”.

Motionären önskar att kommunstyrelsen utreder om OpenOffice kan ersätta MS Office (Microsoft Office) i skola och förvaltning samt om kommunen kan öka sin användning av program med öppen källkod.

Barn- och utbildningsnämndens IKT-enhet har under en längre tid diskuterat möjligheten att gå från licensierad programvara till fri programvara inom skolverksamheten. En inventering av skolverksamheternas programutbud pågår och fri programvara kommer att införas där det är önskvärt och möjligt att införa. Däremot är ett skifte från MS Office till OpenOffice inte lika enkelt att genomföra då detta kräver en analys över hur kompatibla pedagogiska programvaror och verksamhetssystem är med OpenOffice.

Barn- och utbildningsnämnden anser att utvecklingen med att övergå till öppna standarder och öppen källkod är en kommunövergripande angelägenhet och föreslår därför att kommunstyrelseförvaltningen i sin utredning om kommunens framtida IT-verksamhet fortsätter att beakta frågan om öppna programvaror och öppen källkod. En framtida utveckling mot mer öppna källkoder och öppna standarder ser nämnden som positiv.

Ärendets beredning

Ärendet har handlagts av barn- och utbildningsförvaltningen.

Ärendebeskrivning

Vänsterpartiet har inkommit med en motion där kommunfullmäktige föreslås uppdra åt kommunstyrelsen att

- utreda möjligheterna att utveckla ett IT-samarbete med Kristinehamns kommun för att därigenom kunna ta del av de positiva erfarenheterna av arbetet med öppen standard och öppen källkod
- utreda fördelarna med ett deltagande i kompetenscentret OpenSweden

- utreda om kommunen kan öka sin användning av program med öppen källkod
- utreda om OpenOffice kan ersätta MS Office i skola och förvaltning
- se till att Nynäshamn kommun i sin kommunikation med kommuninvånare och omvärld använder sig av öppna dokumentformat som ODF och PDF
- se till att kommuninvånare och omvärld i sin kommunikation med Nynäshamns kommun kan använda sig av öppna dokumentformat.

Förvaltningens ståndpunkt

Kommunstyrelsen beslöt 2008-01-16, § 8, att uppdra åt kommunstyrelseförvaltningen att utreda kommunens framtida IT-organisation. I uppdraget ingår bland annat att göra en kravspecifikation för den framtida IT-driften inklusive eventuellt plattformbyte samt att undersöka och värdera förutsättningarna för ytterligare utvecklad samverkan med andra kommuner i regionen.

I IT-utredningens tredje rapport ges en grund för vidareutveckling av kommunens IT-infrastruktur. Rapporten beskriver för- och nackdelar med olika tekniska alternativ för denna vidareutveckling. I rapporten finns ett särskilt avsnitt kring öppen källkod och öppna standarder där utredaren föreslår bland annat att OpenOffice ska ingå i kommunens grundinstallation och att öppen källkod och Sambruks definition av öppen teknisk plattform alltid ska värderas vid köp av nya verksamhetssystem. Rapporten analyserar även förutsättningarna för ytterligare utvecklad samverkan med andra kommuner i regionen.

Motionären föreslår följande

- att utreda möjligheterna att utveckla ett IT-samarbete med Kristinehamns kommun för att därigenom kunna ta del av de positiva erfarenheterna av arbetet med öppen standard och öppen källkod.

Barn- och utbildningsnämndens kommentar

Barn- och utbildningsnämnden anser att kommunstyrelseförvaltningen i pågående IT-utredning utreder samverkansmöjligheter med andra kommuner.

Nynäshamns kommun är sedan januari 2009 medlem i Sambruk där Kristinehamn även är en av medlemmarna. Sambruk är en ideell förening där kommuner, landsting och myndigheter i samverkan skapar förutsättningar för kommunal verksamhetsutveckling, baserad på e-tjänster. Ett projekt Sambruk arbetar med är Öppen teknisk plattform (ÖTP) vilket ger Nynäshamns kommun möjlighet att följa utvecklingen.

Motionären föreslår följande

- att utreda fördelarna med ett deltagande i kompetenscentret OpenSweden.

Barn- och utbildningsnämndens kommentar

Barn- och utbildningsnämnden anser att kommunstyrelseförvaltningen i sitt fortsatta arbete med öppna program och öppna standarder överväger ett medlemskap i kompetenscentret OpenSweden.

Open Sweden är ett nationellt kompetenscenter för öppna program och öppna standarder som SKL (Sveriges Kommuner och Landsting) är upphovsman till. Syftet är att stimulera användningen av öppna program och öppna standarder inom offentlig sektor.

Motionären föreslår följande

- att utreda om kommunen kan öka sin användning av program med öppen källkod.
- att utreda om OpenOffice kan ersätta MS Office i skola och förvaltning.
- att se till att Nynäshamns kommun i sin kommunikation med kommuninvånare och omvärld använder sig av öppna dokumentformat som ODF och PDF.
- att se till att kommuninvånare och omvärld i sin kommunikation med Nynäshamns kommun kan använda sig av öppna dokumentformat.

Barn- och utbildningsnämndens kommentar

Barn- och utbildningsnämnden anser det viktigt att kommunen i sin fortsatta utveckling inom IT-området fortsätter att utveckla den redan delvis påbörjade användningen av öppna källkoder och öppna standarder då en sådan utveckling innebär sänkta kostnader för licenser samt ökad öppenhet gentemot kommuninvånarna.

Intresset för användning av öppen programvara har ökat under senare år inte minst inom offentlig förvaltning. Med öppen standard (öppen källkod) brukar menas program och operativsystem som inte är kopplade till en viss leverantör (t ex Microsoft) och inte är förenade med en licensavgift. Som exempel kan nämnas programvaran OpenOffice och operativsystemet Linux.

Mängden öppen källkod som finns tillgänglig på Internet växer. Nu finns fria programvara för de flesta ändamål. I Nynäshamns skolor används idag till viss del fria programvaror där det är önskvärt och där personalen ser möjligheten att byta licensierad programvara mot fria programvara. Som exempel kan nämnas olika fria bildhanteringsprogram.

Förvaltningen försökte för ett antal år sedan introducera kontorsprogramvaran OpenOffice, ett program som Myndigheten för skolutveckling erbjöd skolorna att använda kostnadsfritt. Inget större intresse visades från våra skolor eftersom det saknade många av de funktioner som MS Office hade.

Barn- och utbildningsnämndens IKT-enhet har diskuterat vilka för- och nackdelar som finns med öppna programvaror och öppen källkod. För att avgöra om de är lämpliga inom skolverksamheten krävs en genomlysning av hur de pedagogiska programvarorna fungerar i sådan teknisk miljö. Tester har genomförts av vissa pedagogiska program i utbildningsnätet med OpenOffice som har visat att de inte är helt kompatibla. Likaså är det viktigt att undersöka om förvaltningens administrativa verksamhetssystem t ex Extens är kompatibla med OpenOffice.

Även om öppen källkod inte har några direkta licenskostnader och läsning till viss leverantör finns nackdelar som att ingen tydlig avtalspart finns som tar ansvar för programmet. Vill man ha en ansvarig avtalspart och därmed support så är öppna program inte fria (gratis) längre. Förvaltningen har idag två olika licensieringsmodeller för MS Office, Schoolagreement för gymnasieskolan och Academic Select för

grundskolorna. Dessa avtal medför redan idag lägre licenskostnader inom skolverksamheten jämfört med administrativa verksamheten.

E-tjänster har för avsikt att ge invånarna större möjligheter att interagera med kommunens tjänster och ärenden. IT fungerar därför som en möjliggörare för ökad delaktighet från invånarna. Idag använder kommunen redan dokumentformatet PDF (för låsta dokument) i kommunikationen med kommuninvånarna. Det är angeläget att fortsätta sträva mot att tillhandahålla information på www.nynashamn.se i dokumentformatet ODF (för skrivbara dokument).

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsförvaltningen föreslår barn- och utbildningsnämnden besluta.

1. Att överlämna yttrandet över Remiss – Motion – Användning av öppna standarder och öppen källkod till kommunstyrelsen som ett underlag till det fortsatta arbetet med kommunens framtida IT-verksamhet.

Birgitta Dahlin
Barn- och utbildningschef

Ann-Britt Forsbom
Handläggare